

ເອກະພາບ

ພະແນກຂອງລົດ ທະໂໄລຫຼາມ

ແນະໂລກທາງກາງກາຣເວີໂລ່ອທີ່ລົດຫຼຸບປະ

ຕະຫຼາດຈຸບາຍ ນາຍແພກຍົບປະດູກ ດະຊິ

1. ວິກຖຸດກາຮັນຄລືນລູກທີ 4 ແ່າງກຽງ
ຮັດນົກສິນທົ່ງ

ໜລາຍປົມາແລ້ວຜົມໄດ້ເຂັ້ມງວດ
ວິກຖຸດກາຮັນຄລືນ
ຈຸກທີ 4 ແ່າງກຽງ
ຮັດນົກສິນທົ່ງວ່າເປັນ
ວິກຖຸດກາຮັນທີ່ຈຸນ
ແຮງກວ່າຄລືນ 3 ຈຸກ
ແຮກແລະຍາກຕ່ອກກາ
ແກ້ໄຂຄລືນລູກທີ 1

ຄືອສົງຄຣາມພມ່າ ຄລືນລູກທີ 2 ຄືອກາລ່າ
ອານານີຄມໂດຍມໍາທຳອຳນາຈຈະວັນຕົກ ຄລືນ
ຈຸກທີ 4 ເປັນວິກຖຸດກາຮັນທີ່ກະທບໝາດທຸກ
ເຮືອງແລະທຸກພື້ນທີ່ທຸກປະເທດ ທັງເສດຖະກິຈ

ຈົດໃຈ ສັງຄມ ວັດນອກຮົມ ສິ່ງແວດລັຄມ ກາງ
ເມືອງກາປົກຄອງ

ເຈື່ອງເສດຖະກິຈທີ່ກຳລັງມີວິກຖຸດ

"ພລເອກໜວລິຕອງຢູ່ໃນຈຸດທີ່ອ່ອນແລະ
ປະປາບທີ່ສຸດຄືອຮັບມືນຕຽນລາຍຄນ
ໃນຮັບພາລຂອງທ່ານໄມ່ເປັນທີ່ສຽກ
ແລະເຂື້ອເຖືອຂອງສັງຄມ ວ່າຈະມີຄວາມ
ຈົງໃຈ ມີປັ້ງປຸງ ມີຄວາມຫຼືອສັດຍໆສູງຈົດ
ແລະຮູ້ວ່າອະໄຮຄວາມໄມ່ຄວາມ"

ກາຮັນຄນຈາຍອຸ່
ຂະນະນີ້ ທີ່ຈົງຄນຈານ
ວິກຖຸດມາກ່ອນແລະ
ວິກຖຸດມານານແລ້ວ
ໃນປີ 2518 ຄນຈານ
20 ເປົ້ອງເຫັນຕີ້ງໆ
ຕ່າງເປັນເຈົ້າຂອງ
ຮາຍໄດ້ເພີ່ມຮ້ອຍລະ 6 ຂອງຮາຍໄດ້ທັນໜົດ
ຂອງປະເທດ ເນື້ອພັດນາໄປ 20 ປີ ຕຶ້ງ ພ.ສ.
2538 ຮາຍໄດ້ຂອງຄນຈານດັ່ງກ່າວໄດ້ລັດສັດ
ສ່ວນລົງໄປໜ້າຮ້ອຍລະ 3.5 ແລະກຳລັງຈະລັດ

* ເຂັ້ມງວດເນື້ອວັນທີ 30 ກາງກຸມ 2540, ຕີພິມພົກສັງແກກໃນໜັງສືອມຕິຫຼນ

** ນັກຄິດແລະຮາຊະງວາຂຸດສ

ลงต่อไปอีก ทั้งนี้ เพราะโครงสร้างในสังคม ดูดจากคนข้างล่างไปให้คนข้างบน จะนั่น จึงไม่น่าแปลกใจว่าเรื่อง “สมัชชาคนจน” จึงเรื้อรังและแก้ไขไม่ได้ จากการไปสมัผัส ปัญหาของคนจนด้วยตนเอง

ผมได้เดือนมาหลายปีแล้วว่าเรื่อง คนจนและการแย่งชิงทรัพยากรในชนบท จะเป็นชนวนปะทุไปสู่ความรุนแรง เพราะ คนจนถูกผู้มีอำนาจ ทั้งอำนาจธุรกิจและ อำนาจเงิน แย่งชิงทุกสิ่งทุกอย่าง แย่งชิงทั้ง เครื่องมือในการดำรงชีวิตของเข้า เช่น ที่ ดิน ป่าไม้ แหล่งน้ำ ทั้งรายได้ที่เขารวบได้ ในรูปของระบบการค้าที่เข้าต้องซื้อขาย ขายถูกและภาชีอกรที่ไม่เป็นธรรม เมื่อ แย่งชิงวัตถุข้าวของเงินทองเข้าจนหมดตัว แล้วก็แย่งชิงลูกสาวเข้าเสียด้วยให้มาเป็น โสเกณีอาบอบนวด มาให้คนรวยเปิด บริษัทธุรกิจลึกลับทำสำปันทุกอย่าง อันเป็น เรื่องเสื่อมเสียทางศีลธรรมของสังคมไทย อย่างยิ่งที่ทำอย่างนี้กับผู้หญิงและเด็ก หญิงซึ่งเป็นลูกหลานของเราเอง

โครงสร้างทางสังคมทุกอย่างล้วน ส่งเสริมการดูดจากคนข้างล่างมาใส่ข้าง บน ไม่ว่าจะเป็นระบบราชการ ระบบการ ศึกษา วัฒนธรรม การสื่อสาร กวญหมาย การเมือง หรือแม้แต่สถาบันทางศาสนา

เครื่องสูบจากข้างล่างมาใส่ข้างบนนี้มี กำลังแรงยิ่ง เพราะเป็นโครงสร้างทั้งทาง วัฒนธรรมและสถาบันทางสังคม คนข้าง บนที่ไปปฏิเสธจากต่างประเทศด้วยดอกเบี้ย ราคาถูกแทนที่จะเอามาใช้เพื่อการผลิต ทางเศรษฐกิจกลับเอามาใช้เพื่อการเก็บ กำไรซึ่งไม่ใช่เศรษฐกิจจริงแต่ เป็น เศรษฐกิจฟองสบู่ เมื่อฟองสบู่แตกก็วิกฤต กันถ้วนหน้า ยามเล่นหุ้นได้กำไรก็เข้าพก เข้าห่อและมีการโคงกันในสถาบันการเงิน โดยผู้ควบคุมในภาครัฐได้ประโยชน์ด้วย เมื่อค่าเงินบาทจริงมันตก รัฐต้องเอาเงิน เป็นแสน ๆ ล้านบาทไปอุดไห้ให้มันดู เหมือนไม่ตก เพื่อประโยชน์ของผู้ที่ไปปฏิเสธ จากรัฐบาล

ตามว่าเงินเป็นแสน ๆ ล้านนี้เป็น เงินของใคร เมื่อสถาบันการเงินที่ทำการไม่ ถูกต้องทุรุดแล้วรัฐต้องเอาเงินไปพยุงไว้ ตามว่าเงินของใครไปพยุง เมื่อเงินบาท ราคาตก ข้าวของขึ้นราคานี้อิงเงินเพื่อ สาม ว่าใครต้องจ่ายเพิ่มขึ้น การผลักภาระให้คน ข้างล่างเป็นเรื่องหนึ่นไม่พ้น เพราะเครื่องสูบ ที่สูบจากข้างล่างขึ้นข้างบนมันทำงานอยู่ ตลอดเวลา

ธรรมชาติของโครงสร้างหรือสิ่งก่อ สร้างใด ๆ ฐานล่างต้องแข็งแรง ฐานข้าง

บันจีงจะสูงใหญ่และมั่นคงแข็งแรง ถ้าฐานล่างอ่อนแอกettex ข้างบนหนักก็จะถล่มลงมา ทั้งหมด สังคมก็เช่นเดียวกัน ถ้าฐานล่างของสังคมอ่อนแอกettex สังคมทั้งสังคมก็ถล่มได้ สังคมที่บ่อนเชาฐานล่างของตนเองจึงเป็นสังคมที่ทำลายตัวเองให้ถล่ม วิกฤตการณ์คลื่นลูกที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นวิกฤตการณ์แห่งการทำลายตัวเองที่กระทำบนหมดทุกเรื่องและทุกพื้นที่ ทำลายทั้งเศรษฐกิจ ทำลายจิตใจ ทำลายสังคม ทำลายวัฒนธรรม ทำลายสิ่งแวดล้อม และทำลายสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ไม่ว่าสถาบันการเมือง สถาบันราชการ สถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนา ให้อ่อนแลง

2 ครุกรรมของชาติ

วิกฤตการณ์คลื่นลูกที่ 4 ที่กำลังทำลายสังคมไทยเกิดจากสาเหตุที่ลึก ลับซับซ้อนและยากต่อการแก้ไข เป็นไปไม่ได้เลยที่ใครคนหนึ่งหรือพรรคใดพรรคนหนึ่งหรือรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่งจะแก้ไข เพราะวิกฤตการณ์นี้เกิดจากการอันหนักหรือครุกรรมของชาติ

ครุกรรมของชาติคือโครงสร้างอำนาจที่กัดกร่อนสังคมไทย

วัฒนธรรมอำนาจและโครงสร้างอำนาจจารัฐรวมศูนย์ โครงสร้างอำนาจที่กัดกร่อนสังคมไทย ความอ่อนแอกทางปัญญา ความอ่อนแอกทางสังคม และขาดความเป็นประชาสังคม (Civil Society)

สังคมไทยมีโครงสร้างอำนาจที่ดำรงอยู่ข้านานและกัดกร่อนสังคมไทยโดยมีหายนลักษณ์ 3 ประการคือ

(1) วัฒนธรรมอำนาจและโครงสร้างอำนาจจารัฐที่รวมศูนย์ อำนาจจารัฐหมายถึงระบบการเมืองกับระบบราชการ อำนาจจารัฐที่รวมศูนย์นี้ขาดความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability) เมื่อขาดความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ก็ทำให้สติปัญญาต่ำ ประสิทธิภาพในการทำงานต่ำ แต่คอร์รัปชันสูง

ไม่ต้องพูดถึงนักการเมืองซึ่งเห็นกันชัดเจนแล้ว ข้าราชการทุกกระทรวงหากันเข้าไปอยู่ในเรื่องอำนาจ จึงมีสติปัญญาต่ำ ประสิทธิภาพในการทำงานต่ำ และคอร์รัปชันสูง

ระบบอำนาจจารัฐที่รวมศูนย์นั้นมีผลกระทบต่อทุกอย่างของสังคม เมื่ออำนาจจารัฐไม่ถูกต้อง (สติปัญญาต่ำ ประสิทธิภาพ

ตัว คอร์รัปชันสูง) จึงส่งผลเป็นความสูญเสียและการทำลายทุกเรื่องทั้งชีวิต จิตใจ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และการเมือง จะเห็นว่าคนไทยตายปีละมาก ๆ จากอุบัติเหตุต่าง ๆ ทั้งจากการจราจร ตึกระดม ไฟไหม้ แต่แก้ไขไม่ได้เลย ไม่สามารถแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้ ไม่สามารถรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ ฯลฯ

(2) ความอ่อนแอกทางปัญญา บุคคลหรือสังคมใดที่ใช้คำจาจะไม่ใช่ปัญญา วัฒนธรรมคำจาจะคงสร้างคำจาในสังคมไทยเป็นเหตุให้อ่อนแอกทางปัญญาโดยทั่วตลอด เพราะขาดวัฒนธรรมการเรียนรู้และโครงสร้างของการเรียนรู้ภาษาไทยตั้งแต่อนุบาลจนถึงมหาวิทยาลัยไม่สร้างความเข้มแข็งทางปัญญา เพราะเป็นรูปแบบมากกว่าสาระแห่งการเรียนรู้ สังคมที่อ่อนแอกทางปัญญา ก็เหมือนคนปัญญาอ่อนที่ขาดภูมิคุ้มกันในตัวเอง ย่อมเกิดวิกฤตทั้งจากสาเหตุภายใน

(3) ความอ่อนแอกทางสังคมและขาดความเป็นประชาสังคม (Civil Society) ความเป็นประชาสังคมเป็นปัจจัยกำหนดให้เศรษฐกิจดี การเมืองดีและศีลธรรมดี

ถ้าปราศจากความเป็นประชาสังคม ไม่มีทางที่เศรษฐกิจจะดี การเมืองจะดีหรือศีลธรรมจะดี ไม่ว่าพระเจ้าท่านสั่งสอนเท่าใด ๆ ความเป็นประชาสังคมหมายถึง การที่คนทุกคนเป็นคนที่มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นคนและมาร่วมมือกันอย่างเดียงบ่าเดียงไหล หรือการที่คนในสังคมมีความสัมพันธ์กันในแนวทาง ในระบบอำนาจ คนในสังคมจะมีความสัมพันธ์กันในแนวตั้งว่าใครขึ้นกับใคร สังคมที่มีความสัมพันธ์ในแนวตั้งคือสังคมที่ใช้คำจา จะมีปัญญา น้อย มีการแสดงประโภชน์โดยไม่ถูกต้อง มีความขัดแย้ง และความรุนแรงสูง ความสัมพันธ์ในแนวราบหมายถึงการคำนึงถึงความเป็นมนุษย์ของคนทุกคน มีความเป็นมิตรและเอื้ออาทรต่อกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันมีการร่วมมือกันในรูปต่าง ๆ จะเรียกว่ากลุ่ม ชุมชน ชุมชน ประชาคม สนกรณ์ สมาคม มูลนิธิ สังคมที่มีการรวมกลุ่มกันในแนวราบเต็มสังคมเรียกว่ามีความเป็นประชาสังคม หรือสังคมเข้มแข็ง

สังคมเข้มแข็งทำให้เศรษฐกิจดี การเมืองดี และศีลธรรมดี สังคมไทย เป็นสังคมที่เน้นความสัมพันธ์เชิงอำนาจ จึงอ่อนแอก ขาดภูมิคุ้มกันในตัวเอง

นายนลักษณ์ 3 ประการดังกล่าว เป็นกรรมอันหนักมากที่เป็นเหตุให้เกิดวิกฤตภารณ์ต่าง ๆ และเป็นเรื่องที่แก้ไขไม่ได้ง่าย ๆ แต่ถ้าแก้ไขไม่ได้สังคมก็จะวิกฤตมากขึ้นเรื่อย ๆ

3 พลเอกชัวลิต ณ จุดแห่งวิกฤตและโอกาส

พลเอกชัวลิต ยงใจยุทธ เป็นผู้ที่มีอำนาจมากที่สุดและอ่อนแองที่สุดในขณะเดียวกัน พลเอกชัวลิตเป็นนายกรัฐมนตรี เป็นรัฐมนตรีว่าการใน วิสาหกิจชุมชน บริษัทบ้านทุรกาน ที่มีสายสัมพันธ์กับ กำนันผู้ใหญ่บ้านทั่วประเทศ มีสายสัมพันธ์กับผู้ใช้แรงงานมานานและมีสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านมากกว่าใคร ๆ เรียกว่าเป็นผู้มีอำนาจมากที่สุด ประเด็น ก็คือจะใช้อำนาจที่มีมากนี้แก้ปัญหาเชิงโครงสร้างของสังคมไทยได้อย่างไร เพราะแก้ไขไม่ได้ง่าย ๆ และไม่เคยมีใครแก้ไขได้

ในขณะเดียวกันพลเอกชัวลิตอยู่ในจุดที่อ่อนแองและเปราะบางที่สุด คือรัฐมนตรีหลายคนในรัฐบาลของท่านไม่เป็นที่ศรัทธาและเชื่อถือของสังคม ว่าจะมีความจริงใจ มีปัญญา มีความซื่อสัตย์สุจริตและรู้ว่าอะไรควรไม่ควร ความเชื่อถือ (Trust) เป็นทุนของความสำเร็จ ถ้าขาดความเชื่อถือก็ทำอะไรไม่สำเร็จ

ด้วยระบบการเมืองอย่างปัจจุบัน พลเอกชัวลิต ต้องขึ้นมาสูงอำนาจจากฐานการสนับสนุนจากนักการเมืองที่สังคมไม่เชื่อถือเหล่านี้ ท่านจึงตกลอยู่ในฐานะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก จะไม่揆คนเหล่านี้ก็อยู่ในอำนาจไม่ได้ แต่ถ้า揆คนที่สังคมไม่ศรัทธาถึงมีอำนาจก็ทำอะไรไม่ได้ ในสภาพอย่างนี้บริษัทบริหารทางการเมืองของท่านจะฉุดรั้งให้ท่านล้มละลายทางการเมือง

พลเอกชัวลิตจึงต้องเลือกเอาว่า ท่านจะยอมล้มละลายทางการเมืองไปพร้อมบริษัทบริหารทางการเมืองที่สังคมไม่ศรัทธา หรือจะใช้วิกฤตภารณ์เป็นโอกาสที่จะก่อครสังคมไทย

วิกฤตกับโอกาสสำรองอยู่ในจุดเดียวกัน

ปัญหาที่ยาก ๆ นั้นแก้ไขได้ถ้าไม่วิกฤต แต่ขณะที่วิกฤตเปิดโอกาสให้แก้ไขได้

4 ความรุนแรง สันติวิธี และความกดดัน

ในสังคมที่มีความสัมพันธ์ทางดิ่ง หรือรวมศูนย์อำนาจเกิดความรุนแรงได้ง่าย ในต่างประเทศ บางสังคมเครื่องศาสนาแต่ก็มีความรุนแรง เพราะรักพระเจ้าแต่ไม่รักเพื่อนมนุษย์ การรักพระเจ้าแต่ไม่รัก

เพื่อนมนุษย์ก็เป็นความสัมพันธ์ทางดิ่ง ฉะนั้นความภักดีรวมศูนย์จนเป็นความคลัง ไม่ว่าคลังชาติหรือคลังศาสนาล้วนนำไปสู่ ความรุนแรงทั้งสิ้น

อำนาจจรามงศุนย์กับความเป็น อนิจจของสังคมจึงขัดแย้งกันและนำไปสู่ ความรุนแรงได้ง่าย อำนาจพยายามดึงให้ ให้เหมือนเดิม แต่สังคมเป็นอนิจจ เชน เดียว กันสรรพสิ่งทั้งหลายคือเปลี่ยนแปลง ก้าวไปข้างหน้า แรงหนึ่งยึดให้อยู่กับที่ อีก แรงหนึ่งเคลื่อนไปข้างหน้า ผลคือการซีก ขาด มีบาดแผลและเลือดออก สังคมไทย จึงขาดมีบาดแผลและมีเลือดออกตกในอยู่ แล้ว แต่ที่จะปะทุเป็นความรุนแรงเลือดตก ยางออกกันข้างนอกนั้นมี 2 เรื่องคือ

1. เรื่องของคนจน และการแย่ง ชิงทรัพยากรในชนบท เรื่องนี้ถ้าแก้ไขไม่ ได้ก็จะปะทุไปสู่ความรุนแรง จากการ ประท้วง ปะทะ และปราบปราม (ปปป)

2. เรื่องทางการเมือง การเมือง เข้าไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์มากขึ้น ๆ ผลประโยชน์จะขัดแย้งกันมากขึ้นและขัด แย้งกับสังคม หากไม่มีทางออกโดยสันติวิธี ก็จะนำไปสู่ความรุนแรง

การอุยอย่างเดิมไปเรื่อย ๆ หรือ การแก้ปัญหาที่ไม่ได้ผล สังคมจะมีความ

กดดันสูงขึ้น ๆ และปะทุไปสู่ความรุนแรง ใน 2 เรื่องดังกล่าวข้างต้น

จอยท์ที่ยกอย่างยิ่งก็คือทำ อย่างไรจึงจะเกิดการเปลี่ยนแปลงแก้ไข โดยสันติวิธี เพราะความรุนแรงอาจจะไม่ เกิดการแก้ไข

การไม่แก้ไขอาจจะนำไปสู่ ความรุนแรง

ข้อดีของผลเอกสารลิติก็คือจะไม่ใช้ ความรุนแรงกับคนจน แต่บริษัทบริหารของ ท่านนั้นไม่เนี่ยด้ายคนเกลี้ยดคนจน บาง คนพูดยั่วๆ บางคนคาดน้ำมันไฟ เช่น เมื่อสมัยชาวนจันยอกมาล้อมทำเนียบ รัฐบาล รองนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งกล่าวว่า “เดียวยกไปล้อมสวนจิตรา แล้วจะว่ายังไง” นี้เป็นการไม่สมควรเป็นอย่างยิ่ง เพราะใน หลวงรัชคนจน และคนจนรักในหลวง ซึ่ง เป็นเรื่องที่ดีอยู่แล้วไม่บังควรไปพูดจาสร้าง เรื่องไม่ดี

ผมเชื่อว่าผลเอกสารลิตโดยส่วนตัว ของท่านจะไม่ใช้ความรุนแรง แต่ท่านควร ทำเรื่องการแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธีให้เป็น นโยบาย ท่านมีกลไกอยู่ในมือมากที่จะทำ ให้สันติวิธี เป็นนโยบายทำงาน 66/2523 ที่ ท่านเคยทำมา 曙光ความมั่นคงแห่งชาติซึ่ง เขานำใจเรื่องนี้ก็รอให้ท่านสั่งอยู่ การทำ

สันติวิธีให้เป็นนโยบายจึงเป็นมิติประการที่หนึ่ง

5. ปฏิรูป 3

ถ้าหันไปพิจารณาต้นตอของวิกฤตภารณ์ในสังคมไทยที่กล่าวในตอนที่ 2 จะเห็นว่ามีความจำเป็นต้องปฏิรูปใน 3 เรื่อง คือ

ปฏิรูปอำนาจชั้นนำ

ปฏิรูปทางปัญญา

ปฏิรูปสังคมให้เกิดความเป็นประชาสังคม (Civil Society)

ทั้ง 3 เรื่องควรทำพร้อมกัน เพราะจะส่งเสริมซึ่งกันและกัน

ปฏิรูปอำนาจชั้นนำ โดยการปฏิรูปการเมืองและปฏิรูประบบราชการ ระบบการเมืองและระบบราชการที่ดำรงอยู่จะบ่อนเข้าสังคมไทยให้ทรุดลงอย่างรวดเร็ว ระบบการเมืองและระบบราชการเปรียบเสมือนเชื้อโรคร้ายที่ทำให้สังคมไทยเข้าไว้อีก นัยกรรัฐมนตรีควรร่วมกับสังคมไทยปฏิรูประบบราชการให้ได้โดยเร็ว

ปฏิรูปทางปัญญา ต้องมีมุ่งหมายสัตร์ทางปัญญาที่ยกระดับปัญญาของสังคมไทยโดยรีบด่วน จะไม่กล่าวรายละเอียดในที่นี้ แต่นายกรัฐมนตรีควรทำความเข้าใจในเรื่องนี้

ปฏิรูปสังคมให้เข้มแข็ง แผนฯ 8

ที่สภาพัฒน์ประสานทำขึ้นเป็นแผนส่งเสริมประชาสังคมเพื่อทำให้สังคมเข้มแข็ง มีองค์กรเอกชนและนักวิชาการส่วนหนึ่งกำลังทำงานในเรื่องนี้ ถ้านายกรัฐมนตรีเข้าใจและผลักดันให้เกิดขึ้นก็จะเยียวยาสังคมไทย

เรื่องการแก้ปัญหาทางการเงิน จะโดยมีกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) เข้ามาช่วยเหลือก็ทำกันไป แต่ถ้าปัญหาพื้นฐานทั้ง 3 ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ไม่ได้รับการปฏิรูป เศรษฐกิจไม่มีทางเดี๋ยวนี้อย่างจริง

การปฏิรูปอำนาจชั้นนำ การปฏิรูปทางปัญญา และการปฏิรูปให้เกิดความเป็นประชาสังคม (Civil Society) คือปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิงแಡล้อม และการเมือง พร้อมกันไป นี้เป็นประการที่ 2

6. การถัก tho สังคมเพื่อแก้วิกฤต

สภาพวิกฤตและความพยายามที่จะแก้วิกฤตโดยฝ่ายต่าง ๆ และวิธีต่าง ๆ อาจนำไปสู่ความสับสนและรุนแรง หากผู้ถืออำนาจชั้นนำโดยถูกต้องตามกฎหมายเป็น

ผู้นำในการแก้ปัญหาเสียเอง การเปลี่ยนแปลงโดยสันติวิธี กรณีโอกาสมากขึ้น

ในปัญหายาก ๆ และสับสนซับซ้อนไม่มีพลังอำนาจใดที่จะแก้ไขได้ นอกจากพลังงานทางสังคม (Social energy) พลังงานทางสังคมเกิดจากการถัก thoทางสังคม การถัก thoทางสังคมเกิดจากสังคม วิกฤตมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ

ถ้าสังคมทุก ๆ ส่วนเข้ามาถัก tho กันได้ ก็จะเกิดกำลังมหาศาลในการแก้ปัญหายาก ๆ การถัก thoทางสังคมจึงควรเป็นยุทธศาสตร์ชาติ พลเอกชวัลิตก์เคยทำยุทธศาสตร์เพื่อยุติการสูربกบคุมมิวนิสต์ ในนามของคำสั่งนายกรัฐมนตรี 66/2523 อันลือชื่อ นายกรัฐมนตรียอมอยู่ในฐานะที่จะสร้างยุทธศาสตร์การถัก thoทางสังคม เพราะในตำแหน่งย่อมสามารถเข้าเฝ้าฯ เพื่อรับพระราชทานกระเพาะพระราชดำริ ข้างล่างก็มีเครือข่ายกำนันผู้ใหญ่บ้าน มีกรรมกร มีกลไกรัฐทั้งทางพลเรือนและทางทหาร กองทัพเป็นเอกภาพที่สุด มีเครื่องมือมาก ย้อมอยู่ในฐานที่จะส่งเสริมการถัก thoทางสังคมได้เป็นอย่างดี

นายกรัฐมนตรี ควรสร้างยุทธศาสตร์แห่งการถัก thoทางสังคม ให้สังคมมีจุดมุ่งหมายร่วมกันในการที่จะแก้วิกฤต การณ์ของประเทศด้วยสันติวิธี มีความรักความเอื้ออาทรต่อกัน และมีการเรียนรู้ร่วมกันในการเข้าใจปัญหาและวิธีแก้ปัญหา

แท้ที่จริงสิ่งที่เรียกว่าถัก thoทางสังคม ก็คือ ที่พระเจ้าอยู่หัว พระราชนานพพระราชนคร Bradley ในคำว่า รู้ รัก สามัคคี นั้นเอง คือต้องมีการเรียนรู้ ต้องมีความรักความเอื้ออาทรต่อกัน และต้องมีความร่วมมือกัน

ยุทธศาสตร์ชาติเรื่องถัก thoทางสังคม เป็นประการที่ 3

7. การปฏิรูปอำนาจจัด្លៃโดยวิถีทางรัฐสภา

เนื่องจากระบบการเมืองและระบบราชการในรูปเดิมไปไม่ไหวแล้ว ถ้ายังขืนดำเนินไปในรูปเดิม จะทำให้สังคมไทยเข้าไปชีญ จึงควรปฏิรูปให้ได้โดยฉบับพลัน เพราะปฏิรูปช้า ๆ ทำไม่สำเร็จและบ้านเมืองวิกฤตเสียก่อน

หลักการปฏิรูปอำนาจจัด្លៃโดยสันติวิธี คือ

- ให้ประชาชนมีอำนาจมาก รัฐมีอำนาจน้อย นี้คือประชาธิปไตย

2. ระบบอำนาจจารัฐต้องมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ โดยให้มีกระบวนการทำงานที่โปร่งใส มีองค์กรอิสระตรวจสอบเข้าสู่อำนาจและการใช้อำนาจ

ประเทศที่มีความเจริญและสันติล้วนต้องปฏิรูปอำนาจจารัฐทั้งสิ้น สังคมไทยควรสนับสนุนให้นายกรัฐมนตรีปฏิรูปอำนาจจารัฐโดยวิถีทางรัฐสภา นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้นำเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎรควรจะกระทำการทำทุกวิถีทางให้รัฐสภาสามารถดำเนินกิจกรรมอย่างกثุนามาตรฐานนูนและกิจกรรมอื่น ที่เป็นการปฏิรูปอำนาจจารัฐ โดยความสนับสนุนของสังคมถ้ารัฐธรรมนูญที่สภาผู้แทนราษฎรธรรมนูญยกเว้นขึ้นยังปฏิรูปอำนาจจารัฐไม่พอ ก็ให้เสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎรปฏิรูปเพิ่มเติมได้

การปฏิรูปอำนาจจารัฐเป็นเรื่องยากมาก รัฐบุรุษเท่านั้นจึงจะทำได้ พลเอกชัวลิต ณ บัດนี้จึงไม่มีทางเลือกอื่น นอกจากเสียงที่จะล้มละลายทางการเมือง หรือเลือกที่จะเป็นรัฐบุรุษ นี้เป็นประการที่ 4

8. สรุป

สังคมไทยกำลังมีวิกฤตการณ์คลื่นลูกที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นวิกฤตการณ์ที่รุนแรงและยาวนานที่สุด เพราะเป็นวิกฤตการณ์แห่งการทำลายตัวเองที่

กระทบทุกเรื่องและทุกพื้นที่ ทั้งทางเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และการเมือง

วิกฤตการณ์นี้เกิดจากกรรมอันหนักหื่อครุกรรมของชาติ คือ โครงสร้างอำนาจที่กัดกร่อนสังคมไทย อันมีหลายลักษณ์ 3 ประการ คือหนึ่ง วัฒนธรรมอำนาจและโครงสร้างอำนาจจารัฐรวมศูนย์สอง ความอ่อนแอก่อทางปัญญา สาม ความอ่อนแอก่อทางสังคมและขาดความเป็นประชาสังคม (Civil Society) ทั้ง 3 ประการนี้เป็นกรรมอันหนักที่แก้ไขได้ยาก แต่ถ้าแก้ไขไม่ได้สังคมก็จะวิกฤตมากขึ้นเรื่อยๆ

พลเอกชัวลิต ยงใจยุทธ เป็นผู้มีอำนาจมากที่สุด แต่ก็อ่อนแอกที่สุดในขณะเดียวกัน ในฐานะนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ตลอดจนการมีสายสัมพันธ์กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านทั่วประเทศ กับองค์กรผู้ใช้แรงงาน อีกทั้งความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค พลเอกชัวลิตจึงเป็นคนที่มีอำนาจมากที่สุดในการที่จะแก้ปัญหา ความอ่อนแอกของพลเอกชัวลิตอยู่ที่บริษัทบริหารทางการเมืองอันนูนให้ท่านมีอำนาจนั้นไม่ได้รับความเชื่อถือศรัทธาจากสังคม ถ้าขาด

ความเชื่อถือศรัทธาการแก้ปัญหาของ
ประเทศก็ทำได้ยาก

พลเอกชาลิต จึงอยู่บนทางแพร่
ระหว่างความล้มละลายทางการเมืองไป
พร้อมกับบริษัทบริหารของท่าน หรือใช้
วิกฤตเป็นโอกาสที่จะแก้ปัญหาพื้นฐาน
ของประเทศโดย

1. ทำสันติวิธีให้เป็นนโยบาย

2. มุ่งปฏิรูป 3 อย่าง คือ ปฏิรูป
อำนาจเจ้า ปฏิรูปทางปัญญา และปฏิรูปให้
เกิดความเป็นประชาสังคม

3. สร้างยุทธศาสตร์ชาติในการถัก
หอสังคมเพื่อให้เกิดพลังงานทางสังคม

4. ปฏิรูปอำนาจเจ้าอย่างรวดเร็ว
ด้วยวิถีทางรัฐสภา

ในนามที่พลเอกชาลิตไม่มีทาง
เลือกเป็นอย่างอื่น สังคมไทยควรร่วมมือ

กับนายกรัฐมนตรีในการปฏิรูปอำนาจเจ้า
อย่างรวดเร็วด้วยวิถีทางรัฐสภาที่เสนอมานี้
ไม่ทราบจะทันการณ์หรือไม่ หรือนายกรัฐ
มนตรีจะสามารถทำได้หรือไม่ ถ้านายกรัฐ
มนตรีคนนี้ทำไม่ได้ก็เป็นข้อเสนอต่อนายก
รัฐมนตรีคนต่อไป

ที่สำคัญที่สุดคือ ประชาชนคนไทย
ทุกคนต้องตระหนักรู้ถึงสภาวะวิกฤตของ
สังคมไทยและสาเหตุแห่งปัญหา และร่วม
มือกันแก้ปัญหาด้วยการมีความรัก ความ
เอื้ออาทรต่อกัน การเรียนรู้ร่วมกัน ใช้สันติ
วิธี มุ่งปฏิรูปอำนาจเจ้า ทั้งปฏิรูปการเมือง
และระบบราชการ ให้สังคมไทยหลุดพ้น
จากกรรมอันนักของชาติ เพื่อจะได้มี
ความเจริญและสันติภาพ

